

גא' גרנות ר' 1

הנהו בריוני דהו בשכבותיה דרבי
מאיר והו קא מצער ליה טובא. והו
קא בעי רבי מאיר רחמי עליהו כי
היכי דלימותו. אמרה ליה ברוריא
דביתהו: מאי דעתך? - משום דכתיב:
"יתמו חטאים", מי כתיב "חוטאים"?
"חטאים" כתיב!

With regard to the statement of Rabbi Yehuda, son of Rabbi Shi-
mon ben Pazi, that David did not say *Halleluya* until he saw the
downfall of the wicked, the Gemara relates: **There were these**
hooligans in Rabbi Meir's neighborhood who caused him a great
deal of anguish. Rabbi Meir prayed for God to have mercy on
them, that they should die. Rabbi Meir's wife, Berurya,⁹ said to
him: What is your thinking? On what basis do you pray for the
death of these hooligans? Do you base yourself on the verse, as it
is written: "Let sins cease from the land" (Psalms 104:35), which
you interpret to mean that the world would be better if the wicked
were destroyed? But is it written, let sinners cease?" Let sins cease,
is written." One should pray for an end to their transgressions, not
for the demise of the transgressors themselves.

ועוד, שפיל לסיפיה דקרא: "ורשעים
עוד אינם". כיון ד"יתמו חטאים" -
"ורשעים עוד אינם" אלא, בעי רחמי
עליהו דלהדרו בתשובה - "ורשעים
עוד אינם".

Moreover, go to the end of the verse, where it says: "And the
wicked will be no more." If, as you suggest, *transgressions shall*
cease refers to the demise of the evildoers, how is it possible that
the wicked will be no more, i.e., that they will no longer be evil?
Rather, pray for God to have mercy on them, that they should
repent, as if they repent, then the wicked will be no more, as they
will have repented.

בעא רחמי עליהו והדרו בתשובה.

Rabbi Meir saw that Berurya was correct and he prayed for God to
have mercy on them, and they repented.

עין אי"ה

שלא הי' בוחר יותר ללכת בדרך טוב מדרך רע, אלא שיצרו
אונסו ומטעהו, ע"כ הוא אומלל והולך בדרכי רשע, אבל אין לך
אדם שיהי' נשחת לגמרי, שלא יועיל לו חינוך הגון ותוכחת
חכמה כרב או כמעט, ע"כ אין להתיאש מלבקש רחמים שישבו
לשמור ארחות צדק גם הפושעים היותר גדולים. והיא ההשקפה
החודרת על רוממות ערך נפש האדם שעשאה אלהים ישרה
וטובה, ואי אפשר שהאדם ישנה צורתה וטבעה הטוב. ע"כ יתכן
לבקש רחמים על אומללים כאלה,

קכג. הנהו בריוני דהו בשכבותי דר"מ דהו קא מצער ליה
טובא והו קא בעי ר"מ רחמי עליהו כי היכי דלימותו. א"ל
ברוריא דביתהו, מאי דעתך משום דכתיב "יתמו חטאים מן
הארץ", מי כתיב חוטאים חטאים כתיב, בעי רחמי עליהו
דליהדרו בתשובה כו'. דבר פשוט הוא שהאדם הוא בעל בחירה
חפשית ואין מכריח על צדקו ורשעו. אמנם גם זה פשוט שאם
האדם חפץ בדרך צדקה מסייעין אותו. ע"כ חשב ר"מ כיון
שאלו הבריוני הי' נשחתים כתכלית, ואינם פונים כלל אל חפץ
הישרת דרכם, איך תועיל תפילה לשנות את בחירתם, מה שהוא
חק כללי קבוע, שלא יכריח השם ית' בחירת האדם, והו יסוד
כל התורה כולה.² אמנם ברוריה השכיחה, כי אין לך רשע בעולם

לפי הדעת הנכונה, שהנפש היא עצם חי ונשגב, כאחד
האישים העליונים היא עומדת בצורתה, ורק במקרה נפסדה
ממקרי הגוף, אבל חפצה לעולם לעלות במעלות הצדק
והמשרים, ע"כ ראוי להתפלל שהחטאים ישוּבו ולא יהיו עוד
רשעים.

42 סנהדרין 58

הנהו בריוני דהו בשכבותיה דרבי זירא, דהו מקרב להו כי היכי דניהדרו להו בתיובתא, וקו' קפדי רבנן. כי נח
נפשיה דרבי זירא, אמרי: עד האידנא הוה סריקא קטין שקיה דהו בעי עלן רסמי, השתא מאן בעי עלן רסמי?
הקרו דלבייהו ועבדו תשובה.

The Gemara relates: **There were certain hooligans [biryone] who were living in the**
neighborhood of Rabbi Zeira. He brought them close, i.e., treated them with friendship, in
order to cause them to repent of their sins, but the other Sages disapproved of his actions.
When Rabbi Zeira died, those hooligans said: Until now, there was the short one with
singed legs, i.e., Rabbi Zeira, who would pray for compassion for us. Who will pray for
compassion for us now? They thought about this in their hearts and repented. Ultimately,
Rabbi Zeira's actions were proven correct, as they repented.

„עיקר חפצי ומגמתי היא ללמד זכות על ישראל, ובייחוד על עם קדוש היושבים בחצרות ה', בהר קודש קנתה ימינו יתברך, שלא יוציאו עליהם ח"ו לעז, שהם רשעים ועבריינים בכללם" ⁶. „אין הדבר לפי רוחי ללכת לחטט ולמצוא פשעי ישראל" ⁷. כי „אנא מזרעא דאהרן קא אתינא, שחסד היא פעולתו, והשלום מידתו, והאמת סגולתו, וכל ישעו וחפצו היא צפיית ישועת גוי קדוש, ורוממות קרנו על הר קדשו" ⁸. „והרבה הרבה מאד יגעתי באנחתי, עד שהעיר הקב"ה את רוחי, ויכונן את לבבי, ללכת בתומי בדרך-הקודש הזאת, לקדש שם שמים, ולחבב את התורה ולומדיה על הבריות, ולקרב רבים לתורה, ולהרבות עוז ואומץ להתישבות עם ה' על אדמת קדשו.

מאת

הרב בנימין אפרתי

5 שם, רצו.	4 חזון הגאולה, רעה.
7 אגרות ב, נא.	6 אגרות א, שמט.
9 שם, קפו.	8 שם, קנו.

[99]

כרך' אלול תר"א

(2)

משנה יב

**הַלֵּל וְשִׁמְאֵי קָבְלוּ מֵהֶם. הַלֵּל אֹמֵר: הוּא
מְתַלְמִידוֹ שֶׁל אֶהְרֹן, אוֹהֵב שָׁלוֹם
וְרוֹדֵף שָׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִקְרָבָן
לְתוֹרָה;**

אוהב את הבריות ומקרבן לתורה

מרגלא בפומיה דרבינו מרן הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל, ראש ישיבת "מרכז הרב", לדייק בדברי התנא ולומר, שהתנא לא אמר: אוהב את הבריות על-מנת לקרבן לתורה. שאם כך, זו אהבה מזוייפת, שאין האהבה תכלית לעצמה, אלא ע"מ לקרבן לתורה. אבל באמת, לאהבת הבריות יש ערך עצמי, מצד מה שהם בריות של הקב"ה. ומלבד אהבת הבריות, תשאף גם לקרבם לתורה. ואדרבה, מתוך אהבת הבריות נמשך ענין הקירוב לתורה.

(3)

(4)

ועל לוח קבוע בקיר אולמו היתה חרותה אמרתו של הלל הזקן: הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.
(מועדי הראי"ה עמ' שעא)

ורודף שלום

(5)

רגיל היה לפרש מרן הראי"ה קוק זצ"ל את בקשתנו בתפלה: "ופרוש עלינו סוכת שלומך", כך:
נתייחדה הסוכה שנשנו בה הלכות מפורשות המכשירות אותה, לא רק כשאיננה בשלמותה, אלא גם כשחסרים בה חלקים גדולים, "שתים [מחיצות] כהילכתו, ושלישית אפילו טפח", דופן עקומה עד ארבע אמות, גוד אחית, לבד וכו'.
והוא הדין במידת השלום. יקר הוא השלום וחיוני, גם אם לא ניתן להשיגו בשלמותו. וראוי להשתדל להשיגו גם בצורה חלקית, גם בצורה מקוטעת, ובלבד שיהיה שלום בין איש לרעהו, בין יחיד לציבור, בין אומה לחברתה.
אנו מתפללים אפוא על השלום, גם אם יהיה רק בבחינת סוכה, שרק ההלכות המיוחדות מכשירות אותה, כי אכן "גדול השלום".

(מועדי הראי"ה)

1

בית, ע"ה יפה, ר"ח שבט תרס"ז.

כי ידי הנכבד הרב המופלג הנגיד מו"ה דובער מילשטיין נ"י, שלד וברכה.

הגיעני מכתבו היקר. ואשר בעצתי ישאל ע"ד התנהגותו עם בניו, כבר אמרתי לכ"ת בהיותו פה עמנו ששיטתי היא להתנהג דוקא במדת חסד הגמור עם הצעירים, ולומר להם שיש בנתיבותיהם כמה דברים טובים, וכל עיקר טעותם אינו כ"א מה שהם טובים שהדברים הטובים שהם מרגישים הם נגד התורה, ובאמת הם הם גופי תורה.

ע"כ אשרי אדם שומע לעצתי בזה, שכזה יציל את בניו מרדת ויקרבם באהבה לאט לאט לדרכי ישראל, וסוף סוף כשיבאו בשנים יטיבו מעשיהם, ובניהם אשר יולדו יוכלו להיות טובים מאבותיהם. והשי"ת יעזורנו להטות לבב פושעי עמנו לתשובה שלמה, ויחיש לנו ישועתו באמת. בבא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב.

A TZADDIK IN OUR TIME

פ. 101-
102

In 1929 the *rebbe* of Lubavitch, R. Yosef Yitzhak Shneerson (head of the *habad* sect of *hassidim*, the father-in-law of the present *rebbe* of Lubavitch) came on a visit to the holy land, and he was put up in quarters in the Old City of Jerusalem.

R. Abraham Isaac Kook, the chief rabbi of the land of Israel, wished to visit this renowned *hassidic* figure, and he asked Reb Aryeh to accompany him.

Reb Aryeh later related how R. Kook explained to the *rebbe* his approach, his idea of *k'lal yisra'el* (the Community of Israel) and the reconstruction of this people and its homeland. The chief rabbi's words were as radiant and illuminating as the Torah given at Sinai.

"At that meeting," said Reb Aryeh, "I learned a fundamental law that prevailed in the thought of this master teacher (R. Kook): When it comes to rescuing our brethren, members of Jewry, the concept of *m'siruth nefesh*—dedication, readiness for self-sacrifice—cannot be limited to giving of your physical self (work, energy, effort) or your money or property for the sake of others. It has to be enlarged, expanded to include even the readiness to sacrifice your spirit, your soul. Even if you think that the matter will cost you your life in the Hereafter, your eternal reward in the Afterlife, you must go ahead and work to rescue your brethren.

This chapter is based on a call to action issued by HaGaon Rabbi Moshe Feinstein to Yeshiva students, in view of the extraordinary nature of our times. We believe that it has broad implications with respect to every individual's responsibility to act on behalf of his fellow Jew.

The talk upon which this chapter is based was originally delivered at a meeting sponsored by the P'eylim at the Agudas Israel of Boro Park on 22 Adar, 5733. The talk was transcribed by this author, and was originally published in June, 1973 issue of the *Jewish Observer*.

The same is true of our own Torah needs. There is no question that a person's primary obligation is his own studies. One can

never say that he has amassed enough to meet his personal needs, for the Torah is . . . longer than the earth, and broader than the sea" (Job 11:9). One must therefore give his own studies precedence, but this must not be absolute. A person must also act on behalf of others.

In the case of charity, one must give a tenth of his income to the poor (*Yoreh Deah* 249:1). Likewise, one must spend one tenth of his time working on behalf of others, bringing them close to the Torah.